

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΕΚΘΕΣΗ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΜΕ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ (31368) : ΜΟΝΑΞΙΑ & ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΘΕΜΑ 1

Σύμφωνα με το κείμενο «Μοναξιά σε έναν Κόσμο Μαζικής Επικοινωνίας», οι αρνητικές συνέπειες της μοναξιάς είναι πολλές και σοβαρές, επηρεάζοντας τόσο την ψυχική όσο και τη σωματική υγεία του ανθρώπου:

Ψυχικές και κοινωνικές συνέπειες:

Κατάθλιψη: Η απομόνωση εντείνει τα αισθήματα θλίψης και αδυναμίας.

Κοινωνική απομόνωση: Ακόμα και μέσα στην οικογένεια ή στον γάμο, τα άτομα μπορεί να ζουν απομονωμένα, χωρίς ουσιαστική επικοινωνία.

Αίσθημα εγκατάλειψης και κενού, ιδιαίτερα σε άγαμους, μεμονωμένους γονείς ή ζευγάρια χωρίς ουσιαστική σχέση.

Μοναξιά ακόμα και μέσα σε γάμο: Η έλλειψη επικοινωνίας οδηγεί σε μια από τις πιο οδυνηρές μορφές μοναξιάς — να νιώθει κανείς μόνος με τον σύντροφό του.

- Συμπεριφορικές συνέπειες:
- Αλκοολισμός
- Υπερβολική κατανάλωση φαγητού
- Τοξικομανία
- Αχαλίνωτη σεξουαλική συμπεριφορά
- Ακόμα και αυτοκτονία

Όλα τα παραπάνω δείχνουν πως η μοναξιά είναι μια κοινωνική μάστιγα, που υπονομεύει την ψυχική υγεία και οδηγεί σε καταστροφικές επιλογές, αν δεν εντοπιστούν έγκαιρα οι αιτίες της και δεν αντιμετωπιστεί ουσιαστικά.

ΘΕΜΑ 2

ΕΡΩΤΗΜΑ 1

Η πραγματική συνομιλία, σύμφωνα με τον Ι.Μ. Παναγιωτόπουλο, είναι μια τέχνη που απαιτεί γαλήνη, προσοχή και σεβασμό. Είναι «παιγνιώδης» αλλά και βαθιά, με ρυθμό και ενότητα, χωρίς διακοπές ή αυθαιρεσίες. Προάγει την αισθητική χαρά και πνευματική ανάταση, ενώ εμπλουτίζει ψυχή και νου. Η σύγχρονη συνομιλία έχει χάσει αυτά τα χαρακτηριστικά και συχνά καταλήγει σε οχλαγωγία, όπου επικρατεί η φωνή αντί της ουσίας.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2

A. Θέμα:

Η μοναξιά παρά την πληθώρα μέσων μαζικής επικοινωνίας στη σύγχρονη κοινωνία.

Επικοινωνιακό

αποτέλεσμα:

Η αντίθεση ανάμεσα στην αυξανόμενη χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας και το αίσθημα μοναξιάς τραβά την προσοχή του αναγνώστη, δημιουργώντας μια έκπληξη και ενδιαφέρον. Το ρητορικό ερώτημα ενεργοποιεί τον προβληματισμό του, προκαλώντας τον να αναζητήσει τις αιτίες του φαινομένου και να εμβαθύνει στο θέμα που ακολουθεί. Έτσι, η εισαγωγή γίνεται πιο ελκυστική και πειστική.

B. Κοινό θεματικό κέντρο:

Η αξία, η φύση και η ποιότητα της πραγματικής συνομιλίας ως μέσου ουσιαστικής επικοινωνίας.

Προτάσεις που επιβεβαιώνουν την απάντηση:

«Χρειάζεται κάποια γαλήνη και μια ιδιαίτερη αγωγή νου και ψυχής, για να υπάρξει ο αληθινός διάλογος, η προσφορά και η αντιπροσφορά.»

«Ο διάλογος ξεκινάει από την απλή ανταπόκριση ανάμεσα σε δυο ή σε περισσότερους ανθρώπους, για να γίνει μια μορφή τέχνης.»

«Η συνομιλία είναι μια φυσική οργάνωση του λόγου· ξετυλίγεται με κάποιο ρυθμό, με κάποια προσοχή, χωρίς αυθαδείς διακοπές, χωρίς αποκλίσεις.»

ΕΡΩΤΗΜΑ 3

Ορθή απάντηση:

β. Αίτιο – αποτέλεσμα

Τεκμηρίωση:

Το Κείμενο 1 αναλύει πώς η υπερβολική χρήση των μέσων μαζικής επικοινωνίας και η έλλειψη άμεσης ανθρώπινης επαφής (αιτία) οδηγούν σε αισθήματα μοναξιάς και απομόνωσης (αποτέλεσμα). Το Κείμενο 2 επισημαίνει ότι η απώλεια της αληθινής συνομιλίας (αιτία) συμβάλλει στην επιφανειακή επικοινωνία και την κοινωνική αποξένωση (αποτέλεσμα). Έτσι, και τα δύο κείμενα συνδέονται με τη σχέση αιτίου και αποτελέσματος στην επικοινωνία και τις συνέπειές της.

ΘΕΜΑ 3

Το κύριο θέμα του ποιήματος «Μεγάλες προσδοκίες» είναι η αναμονή και η ελπίδα για μια ουσιαστική αλλαγή ή ανανέωση στη ζωή, παρά την απογοήτευση και το αίσθημα στασιμότητας που βιώνει ο ποιητικός υποκείμενος. Η φράση «Ξόδεψα τη ζωή μου βηματίζοντας απ' το μηδέν ως το μηδέν» υποδηλώνει έναν κύκλο αδιέξοδου, όπου η ζωή μοιάζει να μην προχωράει ουσιαστικά. Ο «άνεμος» που περιμένει να του «γνέψει» συμβολίζει την ελπίδα για μια ευκαιρία ή αλλαγή που θα τον απελευθερώσει από το

«τέλμα». Η εικόνα «ένα σκαρί με ραγισμένες μηχανές» εκφράζει την κόπωση και την καταπόνηση, ενώ η «Κυριακή χωρίς ισοπαλία» υποδηλώνει την επιθυμία για ένα ξεκάθαρο, θετικό αποτέλεσμα στη ζωή του.

Η ποιητική φωνή με συγκίνησε, καθώς περιγράφει με γλαφυρότητα και ευαισθησία το αίσθημα της προσμονής που συχνά συνοδεύεται από απογοήτευση. Η μεταφορά της ζωής ως αναμονής και η χρήση συμβολικών εικόνων με έκαναν να σκεφτώ πόσο κοινό και ανθρώπινο είναι αυτό το αίσθημα. Παράλληλα, η αίσθηση της ελπίδας που διατηρείται παρά τις δυσκολίες δίνει μια νότα αισιοδοξίας, κάνοντας το ποίημα να εμπνέει στοχασμό και συναισθηματική σύνδεση.

ΘΕΜΑ 4

Η Τεχνολογία της Επικοινωνίας ή η Επικοινωνία της Μοναξιάς;

Στη σύγχρονη εποχή της ψηφιακής επανάστασης, η ανθρώπινη επικοινωνία έχει γνωρίσει θεαματικές αλλαγές. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, άμεσα μηνύματα και έξυπνες συσκευές υπόσχονται άνευ προηγουμένου διασυνδεσιμότητα. Κι όμως, όσο περισσότερο «συνδεόμαστε», τόσο περισσότερο αποξενωνόμαστε. Η ψηφιακή επικοινωνία, αν και διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών, συχνά αντικαθιστά την ουσιαστική ανθρώπινη επαφή με ψυχρές, σύντομες και επιφανειακές συναλλαγές.

Οι συνέπειες αυτής της μετάβασης είναι πολλαπλές και βαθιές. Η υπερβολική χρήση των ψηφιακών μέσων τείνει να ενισχύσει το αίσθημα μοναξιάς, ιδιαίτερα στους νέους. Η οθόνη δεν μπορεί να αντικαταστήσει το βλέμμα, η ειδοποίηση δεν υποκαθιστά το άγγιγμα και το εικονίδιο δεν εμπεριέχει τη ζεστασιά ενός χαμόγελου. Η διαρκής διαδικτυακή παρουσία μπορεί να καταλήξει σε υπαρξιακή απουσία, καθώς η επικοινωνία χάνει τον αυθεντικό της χαρακτήρα και μετατρέπεται σε μονόλογο μέσα σε ένα πλήθος φωνών.

Σε αυτό το πλαίσιο, αναδεικνύεται η καίρια σημασία της προσωπικής επαφής και της ουσιαστικής συνομιλίας. Ο αυθεντικός διάλογος —όχι η απλή ανταλλαγή λέξεων, αλλά η συνάντηση δύο ψυχών που ακούγονται και αλληλεπιδρούν— αποτελεί θεμέλιο της ψυχικής ισορροπίας και της κοινωνικής συνοχής. Σε έναν κόσμο που τρέχει, η συνομιλία προϋποθέτει παύση, προσοχή και ενσυναίσθηση. Είναι αυτή η μορφή επικοινωνίας που καλλιεργεί την κατανόηση, τη συνεργασία και τον σεβασμό της ετερότητας.

Η τεχνολογία είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας, αλλά δεν πρέπει να μας στερεί αυτό που μας κάνει ανθρώπους: τη βαθιά ανάγκη για ουσιαστική ανθρώπινη σχέση. Η πρόκληση του σήμερα δεν είναι να επικοινωνήσουμε περισσότερο, αλλά να επικοινωνήσουμε αληθινά.